

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

Таким чином, узгодженість змісту навчання та способів їх подачі з інтересами та потребами учнів сприяють утворенню позитивної мотивації. Оптимально підібраний матеріал підкріплює всі складові частини мотивації: потреби, інтереси, емоції, мотиви.

СПЕЦИФІКА ВЖИВАННЯ АНТИТЕЗИ В АНГЛОМОВНИХ АФОРИЗМАХ (НА ПРИКЛАДІ ПРОМОВ УІНСТОНА ЧЕРЧИЛЛЯ)

Камініна А. О., студ. гр. ПР-22,

(Сумський державний університет)

Прокопенко А. В., канд. філол. наук, ст. викладач кафедри ГФ

(Сумський державний університет)

Серед різноманіття стилістичних засобів та прийомів, які сприяють емоційності та виразності мови, особливе місце займає антитеза. Антитеза вживається в афоризмах, широко використовується у різних функціональних стилях англійської мови та яскраво проявляється і в багатьох видах дискурсу, зокрема, у політичному.

Протиставлення понять дає можливість автору створити надзвичайно виразний, об'ємний образ. Антитеза сприяє змалюванню картин, у яких зіставляються прямі і переносні значення слів, використовується різке зіткнення різнорідних понять. Зазвичай протиставляються факти та явища об'єктивної дійсності за головними та другорядними ознаками [1].

На думку М. П. Брандес, антитеза – це стилістична фігура, яка побудована на підкресленому протиставленні протилежних понять, явищ, думок, образів та почуттів, в основі якої лежить антонімічна пара, наприклад: *“Be it long or short, rough or smooth, we mean to reach our journey's end”*. (У. Черчилль) [3]; або співставлення двох понять, що виражені контекстуальними антонімами [1, 68].

Існує проста (одночленна), складна (багаточленна), складна (розгорнута) антитеза, а також в межах однієї лексеми і антитеза, реалізована в двох граматичних або відмінкових формах одного слова.

Приклад простої антитези: *“Those who can win a war well can rarely make a good peace and those who could make a good peace would never have won the war”* [3]. У цьому реченні проста антитеза виступає у складному реченні з двох простих, де є співставлення двох понять, а конкретно двох різних характерів сторін.

У промові *“We Shall Fight on the Beaches”* У. Черчилль сказав: *“Work is proceeding everywhere, night and day, Sundays and week days”* [2]. Складна антитеза, утворена за допомогою двох простих. Використовуючи такий стилістичний прийом У. Черчилль спробував показати, що всі галузі економіки країни роблять все можливе задля того, щоб якнайкраще удосконалити військові сили Англії.

Антитеза вживається у межах однієї лексеми в наступному прикладі: *“Wars are not won by evacuations but there was a victory inside this deliverance, which should be noted”* [2]. Слова вжиті в різних частинах мови, де “вигравати” – дієслово, тоді як “перемога” – іменник.

“German Army will become more numerous than the French Army, and very much more efficient than it is now” [2]. Тут У. Черчилль знову підкреслює силу армії ворога, порівнює і протиставляє її з армією Франції для явності проблеми і застерігає, що її могутність ще буде зростати. У цьому висловлюванні вже присутня складна сполучникова антитеза, що утворена двома простими, які слідують підряд і з’єднуються сполучником *and*.

Ще одним різновидом антитези, який зустрічається у промовах великого політика є подвійна антитеза. Сказавши *“...and that while we toil through the dark valley we can see the sunlight on the uplands beyond”* [2], у промові: *“The War of the Unknown Warriors”*, У. Черчилль переконує, що уся проведена робота не була марною і вони змогли не тільки протистояти, а й зберегти економіку країни. Проте політичний діяч говорить, що бути готовими до того, що це ще далеко не кінець і наступний рік буде не менш складним і потребуватиме знову ж таки важкої праці кожного.

Антитеза є невід’ємним стилістичним засобом, який додає виразності, емоційності та яскравості висловлюванню. Більше того, в політичному дискурсі такий прийом слугує таким засобом, що володіє сугестивними властивостями, забезпечуючи політичного діяча підтримкою аудиторії.

Все це свідчить про те, що протиставлення відіграє важливу роль у лінгвістиці. Вміння вдало його застосувати може сприяти досягненню поставлених цілей, а саме вплив на публіку. Уїнстон Черчилль досить результативно використовує таку манеру говоріння, в якій він вміло протиставляє речі. Подібні дії є цілеспрямованими, оскільки політику важливо отримати підтримку у виборців.

1. Брандес М. П. Стилистика текста. Теоретический курс / М. П. Брандес – М. : Прогресс-Традиция ; ИНФРА-М, 2004. – 416 с.
2. Собрание речей Уинстона Черчилля [Електронний ресурс] : – Режим доступу до веб-сайту : <http://kratep.narod.ru/libra/Churchill/14-07-1940.html>
3. Aphorisms Thoughts Sayings [Електронний ресурс] : – Режим доступу до веб-сайту : http://www.aphorism4all.com/all_aforism.php?all=all&p=0
4. Швачко, С. О. Концептуальний підхід до структурних одиниць текстів: контрастивні аспекти [Текст] / С. О. Швачко, І. К. Кобякова, Т. О. Анохіна // Вісник Сумського державного університету. Серія Філологія. - 2007. - № 2. - С. 173-179.

СТРАТЕГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ХРОНОТОПУ В ПЕРЕДВИБОРЧИХ ВИСТУПАХ

Коренева А. Ю., студ. гр. ПР-21,
(Сумський державний університет)
Ємельянова О. В., канд. філол. наук, доцент кафедри ГФ
(Сумський державний університет)

Під час бурхливого розвитку сучасного суспільства велике значення відіграє майстерність маніпулювати свідомістю та думкою широкого кола реципієнтів.

Здатність володіти техніками впливу значно допомагає у здійсненні поставлених цілей, особливо на політичній арені.

Актуальність дослідження зумовлена загальною тенденцією сучасних наукових пошуків на вивчення людського фактора в мові та мовленні і в цьому аспекті організація хронотопу передвиборчих виступів може бути дієвим засобом впливу на психіку аудиторії.

Сугестивні стратегії моделювання континууму електорального дискурсу перш за все передбачають організацію його хронотопу. Етимологічне походження терміну «хронотоп» походить від грецьких слів “*chronos*” – час та “*topos*” – місце. Згідно тлумачному словнику, це поняття пояснюється як єдність часових та просторових параметрів, спрямована на вираження певного смисла [1].

Лінгвістичні дослідження пов’язують хронотоп із текстом як комплексну текстову категорію, яка об’єднує ізоморфні категорії текстового часу та текстового простору [2, 234].